29/08/2025

29 Αυγούστου: Εορτάζει ο Άγιος Αρκάδιος Επίσκοπος Αρσινόης

/ Βίοι Αγίων

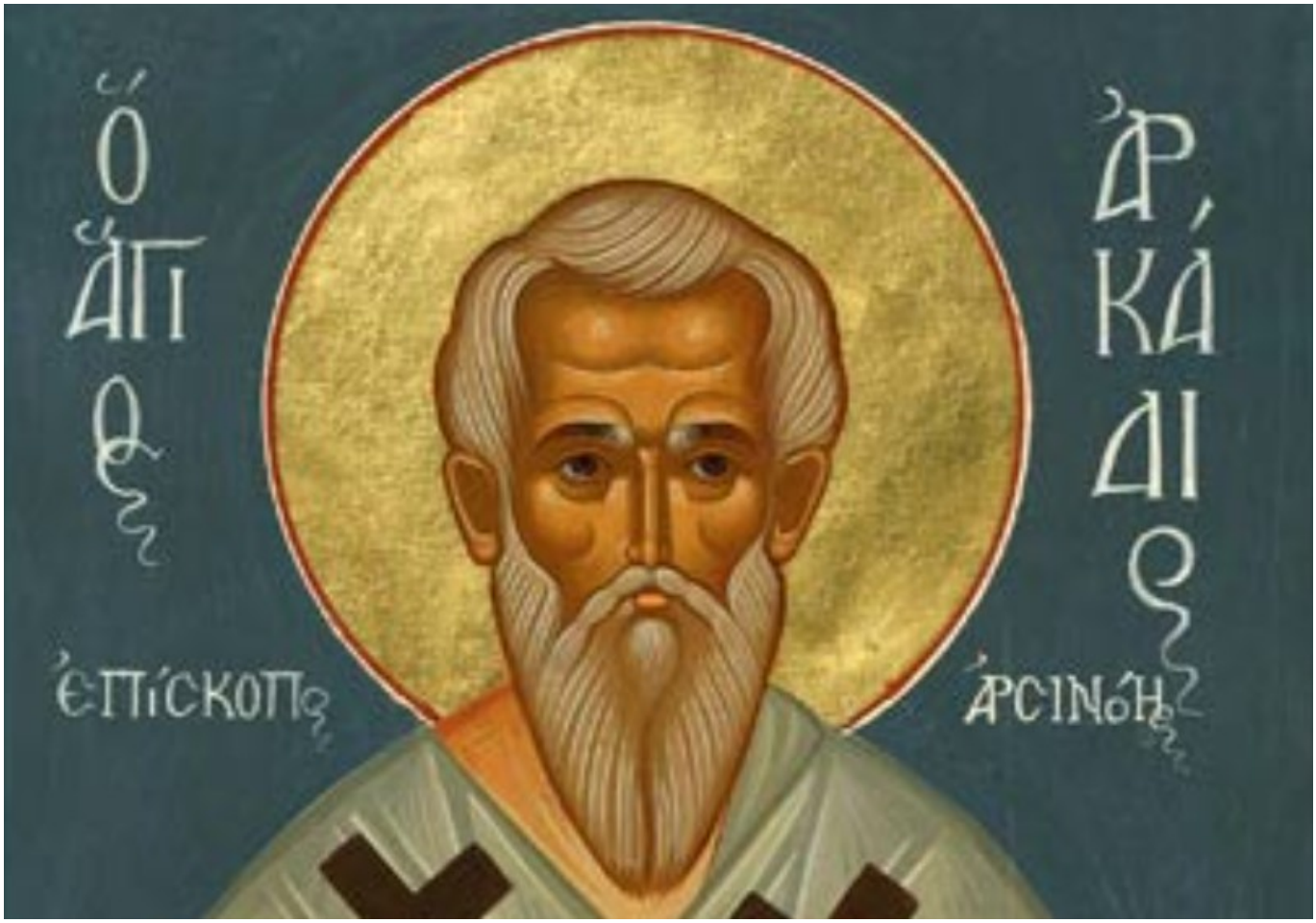

Σήμερα, 29 Αυγούστου, η Εκκλησία τιμά τη μνήμη του Αγίου Αρκαδίου Επισκόπου Αρσινόης.

Αγίου Νεοφύτου, πρεσβυτέρου μοναχού και Εγκλείστου

Εγκώμιο στο βίο και τα θαύματα του Αγίου Αρκαδίου, Επισκόπου πόλεως Αρσινόης

Ευλόγησον πάτερ,

Για να επαινέσει κάποιος πνευματικά τον Αρκάδιο, τον θαυμάσιο και μεγάλο ανάμεσα στους ιεράρχες, θα χρειαζόταν κατάλληλη γλώσσα που να αναβλύζει ως πηγή άφθονα θεία νερά και νους πλούσιος, στολισμένος και φωτιζόμενος στην πράξη και τη θεωρία. Και τότε ίσως θα μπορέσει με λόγο, να επαινέσει επάξια αυτόν τον μεγάλο Πατέρα. Ο δικός μου όμως νους είναι γήϊνος, η γλώσσα δυσκίνητη και ο λόγος μου αδύνατος και φτωχός. Πως λοιπόν θα τολμήσω να εγκωμιάσω ένα τέτοιο φωστήρα; Πως «θα φωτίσει το λυχνάρι το φως»; Πως το φως της ημέρας θα το φωτίσει ένα μικρό άστρο της αυγής; Πως θα αυξήσει η σελήνη την μεσημβρινή λαμπρότητα του ήλιου; Πως θα συγκριθεί το χρυσάφι με το σίδηρο; Πως ένα κοινό καυσόξυλο θα προσφέρει ευωδία στο ευωδέστατο δένδρο της αλόης; Πως θα ζυμώσει κάποιος ψωμί ανακατεύοντας το άχυρο με καθαρό σιτάρι; Πως η γη θα φθάσει τον ουρανό; Πως θα εξισώσει κάποιος την μεγάλη ποικιλία στη διαφορά των άστρων; «Γιατί», λέει ο Παύλος, «άλλη είναι η λάμψη του ήλιου, άλλη της σελήνης και άλλη των άστρων· αλλά και μεταξύ των άστρων, άλλη η λάμψη του ενός και άλλη του άλλου».

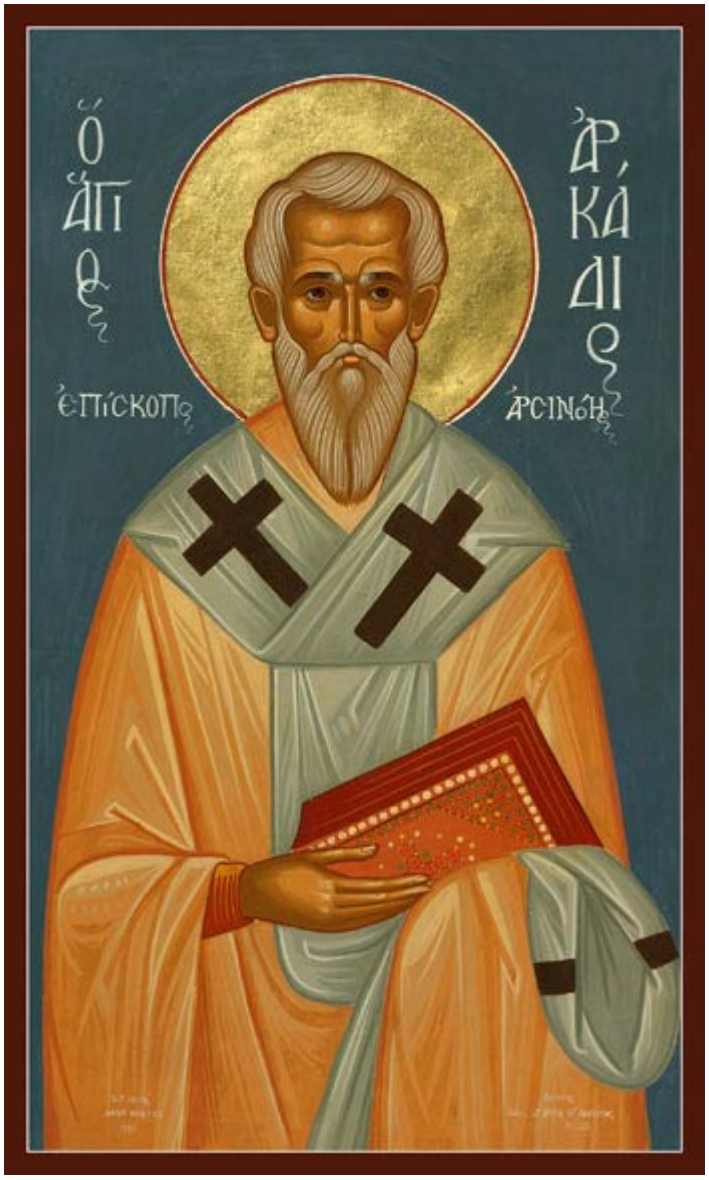

Έτσι και εγώ συγκρίνοντας τη διαφορά του εαυτού μου με τον μεγάλο Αρκάδιο, αναφέρθηκα στο άχυρο και το αλεύρι, το χρυσάφι και το σίδηρο και όλα τα άλλα παραδείγματα. Εξαιτίας όμως αυτών που ειλικρινώς μας παρεκάλεσαν γι’ αυτή τη συγγραφή, υποκύψαμε σ’ αυτά που μας ξεπερνούν, ώστε να απευθύνουμε στο μεγάλο αυτόν Πατέρα, λίγα, σύντομα και συνοπτικά εγκώμια, τόσα όσα η πλούσια χάρη θα μου δώσει με τις δικές του προσευχές. Νομίζω όμως, ότι πρέπει να πούμε πρώτα για τους γονείς, την ανατροφή και την πατρίδα και μετά με συντομία για τη κατά Θεόν ζωή του, και τη προαγωγή του στον επισκοπικό θρόνο και όλα τα άλλα.

Αυτός λοιπόν ο θείος Αρκάδιος, ο σπουδαίος στην αρετή, ο αξιοζήλευτος στην ευσέβεια και ξακουστός για τα θαύματα, είχε πατρίδα το χωριό που ονομάζεται Μελάνδρα της Κύπρου, κοντά στην πόλη Αρσινόη, και ήταν γιός των πιστών και φιλόχριστων γονέων Μιχαήλ και Άννας. Από αυτούς γεννήθηκαν μόνον ο Αρκάδιος και ο αδελφός του Θεοσέβιος. Και σαν να μη μπορούσε η φύση να γεννήσει

συγχρόνως πολλούς και μεγάλους, αρκέσθηκε σ’ αυτούς τους δύο φωστήρες αντί για πολλούς, διότι υπάρχει το πολύ λίγο που θεωρείται άχρηστο, και υπάρχει το λίγο που θεωρείται πολύ, επειδή είναι χρήσιμο, «διότι» και η «στείρα γέννησε επτά» (με το πλήθος των επτά ονομάζει το ένα διότι είναι το σπουδαιότερο) και διότι είναι προτιμότερος ένας που εφαρμόζει το θέλημα του Θεού παρά χιλιάδες παράνομοι.

Έτσι οι γονείς αρκέστηκαν στα δύο παιδιά, τον Αρκάδιο και τον Θεοσέβιο, τα οποία ανέτρεφαν «δίνοντάς τους αγωγή και συμβουλές που εμπνέονται από την πίστη στον Κύριο» ως πραγματικά θεόφρονες και τους μόρφωσαν με τα ιερά εκκλησιαστικά γράμματα. Ήσαν φιλότεκνοι και φιλόθεοι, φιλάρετοι και φιλόξενοι, καλοσυνάτοι και επιεικείς, σπουδαίοι στη συμπεριφορά και σπουδαιότεροι στην αρετή. Απόδειξη γι’ αυτά είναι τα καρποφόρα κλαδιά τους, ο Αρκάδιος και ο Θεοσέβιος, από τους οποίους φαίνεται το γεμάτο άνθη και πυκνόφυλλο δένδρο της ευλογημένης ρίζας, διότι και το δένδρο, όπως λέει η Γραφή, γίνεται γνωστό από τον καρπό του, και από «την καλή ρίζα» βγαίνουν καλοί βλαστοί και καλοί καρποί, και από τους καλούς γεωργούς καλά προϊόντα.

Και το αντίθετο είναι φανερό. Από τον πονηρό γεννιέται πονηρότερος, όπως αναφέρει και η Γραφή, «από τους απογόνους των φιδιών, θα βγουν δηλητηριώδεις οχιές, και απ’ αυτές θα βγουν φίδια φτερωτά». Ο πονηρός δηλαδή γονέας, γεννά πονηρότερο παιδί από αυτόν, και το πονηρό παιδί του πάλι γεννά πονηρότερο απόγονο, που σημαίνει «φίδι και οχιά και πάλι φίδι φτερωτό».

Να το πω διαφορετικά. Ένα μικρό πάθος γεννά μεγαλύτερό του, και εκείνο πάλι άλλο πιό μεγάλο. Παραδείγματος χάριν. Γεννά η επιθυμία της αμαρτίας, ως αποτέλεσμα, την μεγαλύτερη αμαρτία και αυτή γεννά το χωρισμό από τον Θεό. Άλλο παράδειγμα. Γεννά η κενοδοξία την πιό βρομερή απ’ αυτήν υπερηφάνεια, και αυτή, την άρνηση της βοήθειας του Θεού, και τα υπόλοιπα, που «είναι φίδια και οχιές και φίδια φτερωτά». Από καλούς γονείς, όπως και αυτοί που επαινούνται, του Αρκάδιου και Θεοσέβιου, είναι καλοί οι απόγονοι και η δόξα πολύ μεγάλη. Διότι δόξα για τους γονείς είναι η αγιότητα των παιδιών, και τιμή για τους αφέντες ο φόβος των υπηρετών.

Οι εγκωμιαζόμενοι είχαν αυτάρκεια στη ζωή τους, ώστε ούτε να υποφέρουν πιεζόμενοι από τη φτώχια, ούτε έχοντας πολύ πλούτο, να είναι υποδουλομένοι στα γήϊνα. Γι’ αυτό και τον νεαρό Θεοσέβιο τον όρισαν ως ποιμένα των προβάτων. Αυτό δεν θα το εδέχοντο, αν ήσαν πάρα πολύ πλούσιοι. Ούτε θα το επέτρεπε σ’ αυτούς η κοσμική δόξα. Εγώ όμως λέω, ότι ήσαν πλούσιοι στην αρετή και την ειλικρίνεια της γνώμης, και όπως είπαμε αυτάρκεις στις ανάγκες τους, επειδή γνώριζαν, ότι δύσκολα οι πλούσιοι μπαίνουν στη βασιλεία του Θεού. Φρόντιζαν δε

και τα δύο παιδιά τους να μην υστερούν από τη δική τους ευγένεια και αρετή. Τον μεν Αρκάδιο τον έστειλαν στην Κωνσταντινούπολη (η για να μορφωθεί η για άλλο λόγο, δεν ξέρω ακριβώς), τον δε Θεοσέβιο, ως μικρό παιδί, τον κράτησαν στο σπίτι, για τον οποίον μιλήσαμε με λεπτομέρεια στο λόγο που συντάξαμε γι' αυτόν.

Μετά από μερικά χρόνια επέστρεψε ο Αρκάδιος από την Κωνσταντινούπολη στολισμένος με αρετή, εξυπνάδα και καλούς τρόπους. Δεν ικανοποιείτο όμως με αυτά τα καλά πλεονεκτήματα, διότι στον θείο έρωτα και την κατά Θεόν προκοπή δεν υπάρχει ποτέ χορτασμός, αλλά όσο κάποιος πλουτίζει στις αρετές, τόσο πολύ περισσότερες επιθυμεί. Όσο κάποιος κατευθύνει την επιθυμία του στον ουρανό, τόσο περισσότερο αυξάνεται ο πόθος του για τα άνω. Και όσο κάποιος πιεί από την θεία και αστείρευτη πηγή, τόσο περισσότερο ελκύεται στις πηγές των υδάτων, όπως τα ελάφια, φλεγόμενος και πυρπολούμενος από τον θείο έρωτα. Έτσι και κάποιος που ανέβλυζε την πηγή του ζωντανού νερού και πάλιν διψασμένος φώναζε: «Η ψυχή μου διψά για σένα». Και «όπως το διψασμένο ελάφι ποθεί πολύ και τρέχει στις πηγές των καθαρών υδάτων, έτσι και η ψυχή μου σεποθεί, Θεέ μου. Δίψασε η ψυχή μου, για τον Θεό, τον ισχυρό, τον ζώντα. Πότε θα έλθω και να δω τονιερό τόπο της παρουσίας του Θεού μου;». Λυώνοντας από τη φλόγα της αγάπης του Θεού δροσιζόταν και διατρεφόταν από τα δάκρυά του. «Τα δάκρυά μου έγιναν για μένα το ψωμί μου τη μέρα και τη νύκτα». Ώστε όλα τα χορταίνει κάποιος, όλα δε έχουν ένα τέλος. «Καθετί που οι άνθρωποι θεωρούν τέλειο, έχει τέλος· η εντολή σου όμως είναι απέραντη σε έκταση χρόνου» και ο καρπός της πλούσιος, δεν έχει δε τέλος ούτε χορτασμό.

Αυτόν τον ατέλειωτο χορτασμό των θείων πλεονεκτημάτων, ο θείος Αρκάδιος μη χορταίνοντας, κρυβόταν «σε βουνά και σπήλαια και σε τρύπες της γης», στολισμένος με νηστείες, αγρυπνίες και προσευχές, αυξάνοντας τον θείο έρωτα. Φρόντιζε να αποφεύγειτούς ανθρώπους, όμως δεν το κατόρθωσε, όπως δεν μπορεί να κρυφτεί πόλη που βρίσκεται πάνω στο βουνό, ούτε φωτεινό λυχνάρι κάτω από το μόδιο, δηλαδή το δοχείο που μετρούμε το σιτάρι. Και όπως όσοι κάνουν την αμαρτία φανερώνονται χωρίς να το θέλουν, έτσι και όσοι έχουν αρετές φανερώνονται χωρίς να το θέλουν. Και όπως σ' εκείνους επακολουθεί κατηγορία και επιπλήξεις, έτσι και σ' αυτούς επακολουθεί φήμη με εγκώμια, αν και δεν την θέλουν, έχοντας την επιθυμία μόνον της θείας δόξης. Αλλά όμως, μαζί με τη φήμη, απολαμβάνουν και τη δόξα, επειδή δεν μένει κρυφό, είτε καλό είτε κακό, «που δεν θα μαθευτεί και δεν θα έλθει στο φως», λέει ο Κύριος. Και ο θείος Αρκάδιος, όσο ήθελε να κρυφτεί από το ένα σπήλαιο στο άλλο, και κρυφά να εφαρμόζει την αρετή, τόσο περισσότερο τον φανέρωνε ο Θεός. Γι' αυτό τον στόλισε με θεία χαρίσματα, όπως δύναμη κατά των δαιμόνων, προορατικό και ιαματικό χάρισμα, σε όσους τον πλησίαζαν με πίστη. Διότι Εκείνος που έδωσε εξουσία στους Αποστόλους του εναντίον των ακάθαρτων πνευμάτων και να θεραπεύουν «κάθε

αρρώστια και κάθε αδυναμία», ο Ίδιος τον πανευτυχή Αρκάδιο, που ήταν όμοιός τους, τον στόλισε με τα ίδια χαρίσματα και τον απέδειξε άξιο διάδοχο του επισκοπικού θρόνου. Αυτός που ήταν γεμάτος από πράξεις αγαθές και θεία χαρίσματα, αφού νέκρωσε ο, τι τον συνέδεε με το αμαρτωλό παρελθόν, μετέτρεψε σε υπάκουο το ανυπάκουο σώμα, «υπέταξε το χειρότερο στο καλύτερο», νίκησε τους δαίμονες, κυριάρχησε στα τυραννικά πάθη, γέμισε από άγιο Πνεύμα, «ήταν άνδρας ευγενών και αγίων επιθυμιών», τέλειος, «άκακος», και άγιο κατοικητήριο του Θεού. Δεν έπρεπε λοιπόν, ο θησαυρός τόσων μεγάλων αγαθών να κρύβεται «στα βουνά, στα σπήλαια και τις τρύπες της γης», αλλά να τοποθετηθεί στο λυχνοστάτη για να φωτίζει το λαό, όπως και έγινε.

Τότε έφθασε στο τέλος της ζωής του ο μέγας Νίκων, ο επίσκοπος που ποίμαινε την Εκκλησία. Αφού κοιμήθηκε «με οσιότητα και δικαιοσύνη» στη θέση του εκλέγεται με απόφαση του Θεού ο άξιος για το θρόνο, θαυμάσιος Αρκάδιος. Αυτός θεωρώντας την εκλογή δύσκολη και βαριά, σκεπτόταν να αποδράσει μη υποφέροντας τον αποχωρισμό της αγαπημένης του ερημίας και της ησυχίας, που του έδινε τη θεϊκή γνώση. Επειδή όμως έπρεπε να εφαρμοσθεί η θεϊκή απόφαση, και ήδη εφαρμόστηκε, χειροτονείται σύμφωνα με την εκκλησιαστική τάξη και ακολουθία, και στολίζει τον επισκοπικό θρόνο της πατρίδας του. Και ενώ στο θρόνο ήταν φωτεινό λυχνάρι, που φώτιζε από το λυχνοστάτη την Εκκλησία, ο αδελφός του Θεοσέβιος απολάμβανε την τιμή της αφάνειας, κρύβοντας κάτω από τον «μόδιο» το φως των δικών του κατορθωμάτων. Βοσκός προβάτων, νυμφευμένος και με μέριμνες της ζωής, χωρίς κανείς να υποψιάζεται ότι ζούσε με συζυγική αγνότητα, ούτε κανείς γνώριζε ότι η σύζυγός του ήταν παντρεμένη παρθένος, μέχρις ότου το τέλος της ζωής, η πείρα των γεγονότων και η ενέργεια των θαυμάτων φανέρωσε το κατόρθωμα.

Ο Αρκάδιος ήταν στο θρόνο ως φως, ως άρτος, ως ύδωρ, ως άλας, ως οικοδόμος, ως μαραγκός, ως γεωργός, ως θεριστής, ως ποιμένας και ως στρατιώτης του Χριστού οπλισμένος με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος και από εκεί φωτίζοντας, διατρέφοντας, ποτίζοντας, αλατίζοντας, οικοδομώντας, σπέρνοντας, θερίζοντας, καθοδηγώντας, ποιμαίνοντας, και αντιμετωπίζοντας σταθερά τους εχθρούς των προβάτων.

Φώτιζε δηλαδή στην θεογνωσία, διέτρεφε με το λόγο της χάριτος, πότιζε με το νερό της πίστεως, αλάτιζε με την αρετή, γιατί και το καλύτερο φαγητό χωρίς αλάτι είναι άχρηστο. Οικοδομούσε με την μετάνοια τις πεσμένες ψυχές, κατασκεύαζε ως μαραγκός βάρκα για να πλεύσει στον ουρανό. Έσπερνε στις λογικές ψυχές το κήρυγμα της σωτηρίας, θερίζοντας και καίοντας τα ζιζάνια και τους καταστρεπτικούς σπόρους των αιρετικών. Καθοδηγούσε και ποίμαινε το λογικό ποίμνιο του Χριστού, τραυμάτιζε τους λύκους και τους κλέφτες, τους

ορατούς και αόρατους εχθρούς, ως άριστος νικητής με το κοφτερό «μαχαίρι του Πνεύματος» που είναι ο «λόγος του Θεού».

Επειδή ήταν τέτοιος και τόσο μεγάλος, μπορούσε να λέει το ποίμνιό του ότι, «τέτοιος αρχιερέας μας χρειαζόταν, άγιος, άκακος», καθαρός, φωτεινός, τροφέας, πηγή αγαθών, συντηρητής, οικοδόμος της χάριτος, ναυπηγός, γεωργός καλού σπόρου, καλός θεριστής, καλός ποιμένας, καλός διαχειριστής, καλός στρατιώτης και άξιος της ουράνιας βασιλείας «που δεν έχει καθημερινά ανάγκη, όπως οι άλλοι αρχιερείς», να φροντίζει πρώτα για τις βιοτικές ανάγκες και έπειτα για όσα αφορούν τον Θεό, αλλά να έχει όλη την επιθυμία του στον ουρανό, του οποίου ήταν πολίτης και είχε στραμμένο το μάτι της διάνοιάς του, στον οποίον είχε τον νου και την προσοχή αν και ζούσε στη γη. Αποταμίευε στον ουρανό τους θησαυρούς των κόπων και των φροντίδων του, επειδή εκεί δεν υπάρχουν κλέφτες η σκόροι που καταστρέφουν η λύπη η στεναγμός. Όλα τα δικά του τα τοποθέτησε εκεί ως θησαυρό. Γι’ αυτό «τέτοιος αρχιερέας μας χρειαζόταν», όσον το δυνατόν μιμητής του Μεγάλου εκείνου Αρχιερέα, που ήλθε στη γη «όπως ο Μελχισεδέκ», που έφθασε ως τον θρόνο του Θεού και ψηλότερα απ’ αυτόν και που έδωσε εντολή· «οποίος θέλει να με υπηρετεί ας ακολουθεί το δικό μου δρόμο και όπου είμαι εγώ», στον παράδεισο, στη βασιλεία μου, μέσα στην Πατρική μου δόξα «εκεί θα είναι και ο δικός μου υπηρέτης». «Τέτοιος αρχιερέας μας χρειαζόταν» περιζωσμένος τη σωφροσύνη, άγρυπνος για την ποίμνη του, με αναμμένο το λυχνάρι της διάνοιας, περιμένοντας τον Κύριο, και στους συνυπηρέτες του έδωσε την κατάλληλη στιγμή την αμοιβή. «Τέτοιος αρχιερέας μας χρειαζόταν» διαχειριστής και εργάτης της περιουσίας του Κυρίου και διανομέας των ταλάντων που εισήλθε στη δόξα του κυρίου του.

Σ’ αυτή τη δόξα και χαρά του Κυρίου μπήκε και ο θαυμάσιος Αρκάδιος, που όπως ο αγαθός και πιστός δούλος διπλασίασε τα τάλαντα του Κυρίου του. Εκεί μπήκαν και ο συνώνυμος της νίκης μέγας Νίκων, ο περιβόητος Αρίστων που αντιμετώπιζε άριστα τους δαίμονες. Αυτοί ήσαν, η τρισευτυχισμένη σάλπιγγα, η τρίχορδη λύρα του Πνεύματος, τα τρία θεμέλια της Εκκλησίας, η τρίλαμπρη επιφάνεια των αγαθών, η τριπλή πλοκή των δογμάτων, οι τρίφωτοι υπηρέτες της τρισηλίου Θεότητος, οι τρεις δάδες που φώτισαν όσους βρίσκονταν στο σκοτάδι, η τρίστυλη βάση της Εκκλησίας, η τριφεγγής κατοικία της αχώριστης Τριάδος.

Εκεί λοιπόν «στη χαρά του Κυρίου», στην ανέκφραστη δόξα κάλεσε μαζί του ως υπηρέτες και διακόνους του και αρχιερείς ο Μέγας αρχιερέας, ο «σύμφωνα με την τάξη Μελχισεδέκ». Εκεί συγκεντρώθηκε και όλος ο μελισσώνας των αρχιερέων. Βασίλειος ο Μέγας, η γονιμότατη της ζωηφόρου διδασκαλίας πηγή, που πηγάζει από τον Θεό. Γρηγόριος ο Θεολόγος και γρήγορος νους, το βαθύτατο πηγάδι, η δύναμη της θεολογίας, το βάθος των δογμάτων. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, ο

ξακουστός, ο μεγάλος ωκεανός, που περιβάλλει όλη την οικουμένη με τις διδαχές του. Το χρυσό περιστέρι του Αγίου Πνεύματος, η ολόχρυση γλώσσα των ρευμάτων της χάριτος, η χρυσοφτιαγμένη λύρα της σωτήριας μελωδίας, η χρυσόηχη μουσική της γλυκιάς φωνής, η χρυσολαξευμένη σάλπιγγα που ηχεί στα πέρατα, η χρυσή αξίνα του Πνεύματος και το μαχαίρι που κόβει και εξαφανίζει τις διδασκαλίες των αιρετικών και τις στέλλει στη φωτιά, η χρυσή δόξα και ο φωτισμός του Αγίου Πνεύματος, το χρυσό και καθαρότατο ρεύμα της διδαχής, ο ολόχρυσος καθρέφτης που φανερώνει τα αφανή και κρυφά, το αξιοθαύμαστο χρυσοφτιαγμένο άροτρο της ουράνιας καλλιέργειας, το χρυσόχορδο όργανο της γλυκιάς φωνής.

Σ’ αυτή τη χαρά του Κυρίου ο Χρυσόστομος, ο Βασίλειος, ο Γρηγόριος, ο Νίκων, ο Αρίστων, ο Αρκάδιος, που σήμερα πανηγυρίζει, και όλο το πλήθος των θείων αρχιερέων αγάλλεται και ευφραίνεται μαζί με τον Μεγάλο Αρχιερέα και Σωτήρα Θεό. Με τις ευχές τους βασιλέα Χριστέ, και οδηγούμενοι από τις διδασκαλίες τους, αξίωσε όλους μας να εισέλθουμε σ’ αυτήν την ανέκφραστη χαρά.

Αλλά ας επαναφέρουμε το λόγο στον θείο Αρκάδιο, αν και μιλήσαμε σύντομα για τους όμοιους προς αυτόν ποιμένες, που μετέχουν χαίροντες στην πανήγυρή του. Αυτός, όπως προείπαμε, αφού ποίμανε το ποίμνιό του «με οσιότητα και δικαιοσύνη», και αφού αγωνίστηκε τον καλόν αγώνα, έτρεξε το δρόμο ως το τέλος και φύλαξε την πίστη, είναι φανερό ότι τον περίμενε το στεφάνι της δικαιοσύνης. Πλησίαζε λοιπόν προς τη δύση της ζωής, το τέλος του δρόμου και την ανάπαυση. Έφθασε ο καιρός να φύγει από τον κόσμο, έρχεται η απελευθέρωση από την αιχμαλωσία. Γι’ αυτό δεν υπήρχε ίχνος λύπης η δυσκολίας σ’ αυτόν. Διότι εκείνος που απελευθερώνεται από την αιχμαλωσία, απολύεται από τα δεσμά και τη φυλακή και επιστρέφει στην πατρίδα του, το πόση χαρά και ευχαρίστηση νοιώθει από αυτό, γνωρίζουν μόνον εκείνοι που από την πείρα έμαθαν το ανέκφραστο της χαράς.

Ποιός αν δεν έχει μάθει εκ πείρας θα μπορέσει να περιγράψει τη χαρά που οι δίκαιοι άνδρες, που φθάνουν στο τέλος της ζωής τους, απελευθερώνονται από το δέσιμο με την τυραννική σάρκα, επιστρέφουν στο δικό τους Κύριο και την ουράνια πατρίδα που πιστεύουν; Πραγματικά, γι’ αυτούς είναι ύπνος και ανάπαυση ο θάνατος εν Κυρίω. Διότι ο θάνατος του Κυρίου αφού εξαφάνισε το κεντρί του θανάτου, τον μετέβαλε σε ύπνο και ανάπαυση. Αυτό προανακρούοντας η θεία Γραφή έλεγε: « Ο θάνατος αφανίστηκε· η νίκη είναι πλήρης! Θάνατε, που είναι το κεντρί της δύναμής σου; Άδη, που είναι η νίκη σου;». Από τότε ο θάνατος δεν είναι τόσο φοβερός, αλλά και πολύ επιθυμητός στους δικαίους. Γι’ αυτό και κάποιος ικετεύοντας μεγαλοφώνως έλεγε· «Βγάλε από τη φυλακή» του σώματος «τη ψυχή μου» για να έλθω σε σένα· «πότε θα έλθω και θα παρουσιασθώ μπροστά στο πρόσωπο του Θεού;». Και άλλος είπε· «επιθυμώ να φύγω απ’ αυτόν τον κόσμο και

να είμαι μαζί με τον Χριστό» διότι «δεν ζω πιά εγώ, αλλά ζει στο πρόσωπό μου ο Χριστός».

Τέτοιος ήταν και ο μέγας Αρκάδιος, ο οποίος θεωρούσε ως ύπνο τον θάνατο, ελευθερία και επιστροφή την αναχώρηση από τη ζωή. Δικαιολογημένα θρηνούσαν τα παιδιά την ορφάνια, τα πρόβατα τον ποιμένα, οι άρρωστοι το γιατρό, οι φτωχοί τη βοήθεια, οι γέροντες το στήριγμα, οι νέοι την καθοδήγηση, οι ορφανοί και οι χήρες τον βοηθό και προστάτη. Επειδή και αυτός ως άνθρωπος, έπρεπε να αποδώσει το χρέος προς τη φύση, το εξώφλησε και τελείωσε τη ζωή του στις 29 Αυγούστου. Είχε την ευλογία, αντάξια του βίου και των κατορθωμάτων του, η ημέρα της κοιμήσεώς του να είναι η ίδια κατά την οποίαν ο μεγαλύτερος από τους προφήτες Ιωάννης, ο μέγας του Χριστού Πρόδρομος και Βαπτιστής αποκεφαλίστηκε από παράνομο χέρι. Και ο Αρκάδιος γεμάτος από τη δόξα αυτής της ημέρας υποδέχθηκε το τέλος της ζωής, επειδή και αυτός με φιλοπονία αγαπούσε την ήσυχη και ερημική ζωή, όχι μόνο πριν γίνει επίσκοπος, αλλά και μετά, πηγαίνοντας σε κάθε ευκαιρία στα πλησιέστερα βουνά, απευθύνοντας τις ευχές στον Δεσπότη Θεό με νηστεία, αγρυπνία, προσευχή και δάκρυα.

Πάρα πολλά θαύματα, όταν ακόμα ζούσε, και όταν κοιμήθηκε και μέχρι σήμερα πραγματοποίησε και πραγματοποιεί ο Θεός δι’ αυτού, τα οποία λεπτομερώς δεν θέλησα να περιγράψω για να μην μακρύνει ο λόγος. Και όπως αυτός που βλέπει καθαρά δεν έχει ανάγκη να τον διδάξει κάποιος άλλος να κοιτάξει και να δει την λαμπρότητα του ήλιου, έτσι και αυτού του αγίου γίνεται γνωστή η δόξα και η παρρησία προς τον Θεόν από τα γνωστά θαύματά του.

Πριν λίγο καιρό κάποιος γεωμέτρης, που μετρούσε τη γη, με έπαρση και γεμάτος εγωϊσμό, ήλθε στη Μονή του Αγίου και με τη βία ήθελε να καταμετρήσει τα κτήματά της. Και ενώ μερικοί του έλεγαν, ότι δεν επιτρέπει ο άγιος να μετρηθεί κάτι από τα δικά του, αυτά τα θεωρούσε ανοησίες. Όταν άπλωσε το σχοινί για να μετρήσει την περιοχή, καταλαμβάνει αμέσως δαιμόνιο το άλογό του, και αφού τον τάραξε, τον πέταξε κάτω. Και ενώ ήταν έτοιμο το άλογο με τα δόντια και τα πόδια να τον σκοτώσει, μόλις και μετά βίας ξέφυγε το κακό. Τότε ταπεινά καταφεύγει στον άγιο παρακαλώντας να τον συγχωρήσει, κατηγορώντας τον εαυτό του για την αμαρτία του. Και αφού συγχωρήθηκε, υποχώρησε με πολύ φόβο, βλέποντας το άλογο να σκοτώνεται από το δαιμόνιο, σκεφτόμενος ότι επρόκειτο να καταστραφεί όπως αυτό, εάν ο Θεός γρήγορα δεν τον προστάτευε με τη βοήθεια του αγίου.

Κάποιος άλλος ζωομέτρης, που μετρούσε τα ζώα και δεν υπολοιπόταν της απερισκεψίας του προηγουμένου, πήγε με έπαρση και αφού καταμέτρησε προσθέτοντας με ψέμματα περισσότερα πρόβατα στη Μονή του αγίου, έφυγε χαρούμενος. Όταν έφθασε στον τόπο που επρόκειτο να φάει, άρχισαν να

ανακατεύονται τα σπλάχνα του, όχι λίγο, αλλά με ένταση και μεγάλο πόνο, σαν να τον έσφαζε δίκοπο μαχαίρι και του έκοβε χωρίς λύπη τα σωθικά του. Μετά αφού αναζητούσε θεραπευτικό φάρμακο και ιατρική βοήθεια, και τον μετέφεραν εδώ και εκεί, όσοι τον φρόντιζαν, δεν υπήρχε λύση της συμφοράς, αλλά χειροτέρευε η κατάσταση. Έπειτα αφού αισθάνθηκε την πλεονεξία, την κακότητα και ανοησία προς τον άγιο, στέλλει και προσκαλεί τον ηγούμενο να έλθει με άγιο έλαιο και την εικόνα του αγίου. Αφού ήλθε, τον επάλειψε και τοποθέτησε την αγία εικόνα πάνω του και αυτός πέθανε γρηγορότερα, βρίσκοντας αντάξιο τέλος της ανοησίας, της κακότητας και της πλεονεξίας του.

Δεν χρειάζεται να γράψω με λεπτομέρεια πόση δύναμη είχε κατά των ακαθάρτων πνευμάτων, πόσους απελευθέρωσε από την τυραννία των δαιμόνων και πόσους θεράπευσε από τις διάφορες ασθένειες. Διότι αυτά είναι αρκετά σ’ όσους θέλουν να μάθουν, όπως από μιά άκρη γνωρίζεται όλο το ύφασμα και όπως από μικρή γεύση καταλαβαίνει κάποιος την ποιότητα όλου του φαγητού.

Εσύ δε, πατέρα Πατέρων και στολίδι των ιεραρχών, πανευτυχή Αρκάδιε, εργάτη του αμπελώνα του Χριστού, οικονόμε των μυστηρίων Του και άνδρα αγαθών επιθυμιών, δέξου τη φτωχή προσφορά του λόγου σε σένα, όπως ο Κύριος τα δύο λεπτά της χήρας, επειδή τότε αυτή δεν είχε τίποτε άλλο, όπως τώρα και εμείς δεν έχουμε να σου προσφέρουμε κάτι άλλο. Όπως ακριβώς εγώ αφού θυμήθηκα σε εγκωμίασα όσο μπορούσα, έτσι και εσύ θυμήσου με μπροστά στον Κύριο με την ευκαιρία της ένδοξης μνήμης σου, αν και δεν χρειάζεσαι να σε θυμηθούμε, και πολύ δίκαια. Δέξου την ευγνωμοσύνη μου, που αν και δεν έχεις ανάγκη, σου πρόσφερα αυτό που μπορούσα. Και τι θα σου πρόσφερα περισσότερο, εάν είχες ανάγκη; Εγώ όμως χρειάζομαι πολύ να με θυμηθείς μπροστά στον Κύριο. Πόσο πρέπει εσύ να φροντίσεις γι’ αυτό; Για σένα που ελευθερώθηκες από το δεσμό του σώματος, που απαλλάχθηκες από την εξορία της παρούσης ζωής και πήγες προς τον Κύριο, βρήκες τη γαλήνη, μπήκες μέσα σε ήσυχο λιμάνι, είναι όλα εύκολα και αβλαβή. Εμείς όμως όλα αυτά τα στερούμαστε και πέφτουμε, αφού βρισκόμαστε, συνδεόμαστε, παραμένουμε και αγωνιζόμαστε στην κοπιαστική ζωή και τη σάρκα. Εσύ δε, όταν μας θυμηθείς και παρακαλέσεις τον Δεσπότη του κόσμου, Αυτός ως γενναιόδωρος σίγουρα θα μας δώσει ως βραβείο τη νίκη εναντίον όλων αυτών. Και αφού ευχαριστήσουμε για τη γρήγορη πρεσβεία σου, θα δοξολογήσουμε όπως αξίζει τον Χριστό που σε δόξασε, γιατί σ’ αυτόν ανήκει όλη η δόξα, η τιμή και η προσκύνηση μαζί με τον Πατέρα και το Άγιο Πνεύμα τώρα και πάντοτε και στους ατελεύτητους αιώνες. Αμήν.

(Πηγή: Αγίου Νεοφύτου του Εγκλείστου, Συγγράμματα, τ. Γ΄. έκδ. Ι. Βασιλικής και Σταυροπηγιακής Μονής Αγ. Νεοφύτου, Πάφος , σ.302-316)
Μεταφορά στη δημοτική: Αλέκου Χριστοδούλου, θεολόγου